

Sygnatura akt X C 956/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 21 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy w G. W. X Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Andrzej Miszczak

Protokolant: Marta Andrzejewska

po rozpoznaniu w dniu 21 lipca 2017 r. w G. W.

na rozprawie sprawy

z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko A. N.

o zapłatę

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

(...) S.A. w (...) wniósł o zasądzenie od A. N. 19 624,93 zł z ustawowymi odsetkami od 26 września 2015 do dnia zapłaty; zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że A. N. będąc w stanie nietrzeźwości 23 maja 2014 r. doprowadziła do uszkodzenia samochodu F. o nr rej. (...). Powód wypłacił odszkodowanie w wysokości 19 624,93 zł a pozwana winna tą kwotę powodowi zwrócić.

Sąd Rejonowy L. (...) w elektronicznym postępowaniu upominawczym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwana zaskarżyła w całości nakaz zapłaty i wniosła o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu wskazała, że w chwili zdarzenia miała opłaconą polisę oraz została ukarana mandatem karnym za przedmiotowe zdarzenie. Pozwana wskazała, że żądana kwota jest nierealna i nie może wynikać z wypadku z 2014 r.

Sąd rejonowy ustalił co następuje:

23 maja 2014 r. A. N. kierując samochodem A. (...) nr rej. (...) zajechała drogę kierującemu samochodem F. (...) nr rej. (...). W chwili przyjazdu policji na miejsce zdarzenia pozwana była na miejscu wraz z pokrzywdzonym. Policjanci wskazali, że pozwana była nietrzeźwa oraz uznali ją za winną spowodowania zdarzenia drogowego, karząc ją mandatem karnym za wykroczenie w wysokości 250 zł.

W chwili zdarzenia pozwana miała zawarte ubezpieczenie OC pojazdów mechanicznych w (...) na samochód A. (...) nr rej. (...).

- okoliczności bezsporne

Pismem z 20 maja 2015 r. (...) poinformowało (...) S.A. w S. o przyznaniu odszkodowania za zniszczenia w samochodzie F. (...) nr rej. (...) w wysokości 19 624,93 zł i tego samego dnia wykonało przelew na rzecz wskazanego podmiotu.

Pismem z 28 sierpnia 2015 r. (...) wezwało pozwaną do zapłaty 19 624,93 zł w terminie 7 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową.

Pismem z 11 kwietnia 2016 r. (...) wezwało pozwaną do zapłaty 20 359,38 zł w terminie 3 dni, pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową

Dowód:

- Pismo (...) z 20.05.2015 r. k.35
- Potwierdzenie wykonania przelewu (...) .05.2015 r. k.36
- Wezwanie do zapłaty k.37, 38

Sąd rejonowy zważył co następuje:

Powództwo jako nieudowodnione, podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. W sprawie niniejszej zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152),² które stanowią normy *lex specialis* w stosunku do ogólnych norm Kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 34 ust. 1 ww. ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Artykuł 35 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych przewiduje, iż ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

Zgodnie z art. 436 § 1 k.c. odpowiedzialność przewidzianą w artykule poprzedzającym (na zasadzie ryzyka) ponosi samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Zgodnie zaś z § 2 powyższego artykułu w razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych. Również tylko na zasadach ogólnych osoby te są odpowiedzialne za szkody wyrządzone tym, których przewożą z grzeczności.

Artykuł 43 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 2060) stanowi, że zakładowi ubezpieczeń przysługuje prawo dochodzenia od kierującego pojazdem mechanicznym zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych odszkodowania, jeżeli kierujący:

- 1) wyrządził szkodę umyślnie, w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości albo po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 2) wszedł w posiadanie pojazdu wskutek popełnienia przestępstwa;

3) nie posiadał wymaganych uprawnień do kierowania pojazdem mechanicznym, z wyjątkiem przypadków, gdy chodziło o ratowanie życia ludzkiego lub mienia albo o pościg za osobą podjęty bezpośrednio po popełnieniu przez nią przestępstwa;

4) zbiegł z miejsca zdarzenia.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Wskazana w art. 6 k.c. ogólna zasada rozkładu ciężaru dowodu, jest regułą w znaczeniu materialnym, wskazującą, kto poniesie skutki nieudowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, natomiast przepis art. 232 k.p.c. wskazuje, kto ponosi ciężar dowodu w znaczeniu formalnym: "kto powinien przedstawiać dowody".³

Zgodnie z zasadą kontradiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie sąd, są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik.⁴ Strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodzenia co do tych okoliczności na niej spoczywał, zaś sąd powinien wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów.⁵

Możliwość dopuszczenia przez sąd dowodu niewskazanego przez strony nie oznacza, że sąd obowiązany jest zastąpić własnym działaniem bezczynności strony. Jedynie w szczególnych sytuacjach procesowych o wyjątkowym charakterze sąd powinien skorzystać ze swojego uprawnienia do podjęcia inicjatywy dowodowej.⁶ Sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zdanie drugie k.p.c. uprawnienia powściągliwie i z umiarem, pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznawany spór jest ich sprawą, a nie sądu.⁷

W realiach niniejszej sprawy, powoda obciążał ciężar udowodnienia, że przysługuje mu roszczenie wobec pozwanej, tak co do zasady, jak i wysokości. Fakt, że zapłacił określoną kwotę na rzecz innego ubezpieczyciela nie oznacza, że jego zachowanie było zasadne i nie może automatycznie oznaczać, że osoba wymieniona w art. 43 ustawy nie może kwestionować wysokości szkody. Nie można pozbawiać osób wskazanych w art. 43 ustawy możliwością kwestionowania roszczenia co do wysokości. Brak dostatecznych podstaw do tego, by osoby określone w tym przepisie automatycznie przyjmowały odpowiedzialność ustaloną przed podmiot trzeci. Pozwana nie może odpowiadać za błędy, wadliwości ubezpieczyciela, stąd jego ustalenia może kwestionować na drodze procesu, zapewnia jej to przede wszystkim konstytucyjne prawo do sądu.

Przesłankami uwzględnienia roszczenia opartego na art. 43 jest udowodnienie, że osoba pozwana np. wyrządziła szkodę po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości lub zbiegła z miejsca zdarzenia. Powód na tą okoliczność powołał notatkę policyjną, gdzie rzeczywiście zakreślono, że pozwana była w stanie nietrzeźwości oraz że opuściła miejsce zdarzenia, chociaż jak policjanci przyjechali, to pozwana była już na miejscu razem z pokrzywdzonym (nie wiadomo skąd policjanci mieli wiedzę na temat opuszczenia miejsca zdarzenia przez pozwaną). Z dokumentu tego nie wynika jaką wartość alkoholu miała pozwana w chwili zdarzenia, a więc czy była po użyciu alkoholu, czy w stanie nietrzeźwości, czy też stężenie to było dopuszczalne prawem. Jeżeli była w stanie nietrzeźwości – a więc popełniła przestępstwo – to nie wiadomo dlaczego powód nie powołuje się na wyrok sądu karnego, który miałby moc wiążącą dla ustaleń w tym zakresie – art. 11 k.p.c. Mając na uwadze fakt, że powód jest profesjonalnym podmiotem na rynku ubezpieczeń, można zakładać że taki wyrok nie został wydany – albo zapis policjantów o nietrzeźwości pozwanej był błędny, albo doszło do warunkowego umorzenia postępowania lub innych rozstrzygnięć procesowych. Jeżeli tak, to powód winien wykazać, która przesłanka art. 43 ustawy ma zastosowanie do pozwanej (stan po użyciu alkoholu, stan nietrzeźwości, czy ucieczka z miejsca zdarzenia) i ją udowodnić.

W całym przedłożonym materiale dowodowym nie wiadomo co składa się na żadaną kwotę i czy obejmuje to tylko szkody w pojeździe, czy też szkody na osobie. Jeżeli tylko szkody w pojeździe, to jaki sposób naprawy został wybrany (w (...), poza (...)), przy użyciu jakich części (oryginał sygnowane logo producenta, oryginalne nie sygnowane logo producenta, zamienniki i o jakiej charakterystyce), jakie części zostały uszkodzone, jaki był ich stan, jaki sposób

naprawy przyjęto (wymiana, naprawa blacharska). Powód nie załączył nawet akt szkodowych, gdzie odpowiedzi na te pytania powinny być.

Jednak w sytuacji, gdy pozwana kwestionowała żądanie zapłaty, obowiązkiem powoda było przede wszystkim zgłosić wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego celem wykazania, że wypłata 19 624,93 zł pozostaje w adekwatnym związku przyczynowo – skutkowym z zachowaniem pozwanej. Ponadto opinia biegłego wykazałaby wysokość szkody. Okoliczności te wymagają wiedzy specjalnej, stąd wyłącznie za pomocą dowodu z opinii biegłego okoliczności te powód mógłby udowodnić. Powód wniosków takich nie złożył, nie zareagował na sprzeciw pozwanej i jej zastrzeżenia. Nie pojawił się na rozprawie a zaoferowany przez niego materiał dowodowy nie potwierdził, że przysługuje mu roszczenie wobec pozwanej. Ciężar wykazania ww. okoliczności obciążał powoda, albowiem to on wywodził skutki prawne z tych faktów. Z tych względów sąd powództwo jako nieudowodnione oddalił.

SSR Andrzej Miszczak

1 w dalszej części uzasadnienia określany również skrótem: (...)

2 W dalszej części uzasadnienia określana również skrótem: „ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych”

3 por. wyrok SN z dnia 17 lutego 2006 r., V CSK 129/05, Lex nr 200947; oraz wyr. SN z dnia 8 marca 2010 r., II PK 260/09, OSNP 2011, nr 17-18, poz. 226

4 por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76, z glosą A. Z., Palestra 1998, nr 1-2, s. 204; wyrok SN z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96, OSNC 1997, nr 8, poz. 113; uzasadnienie wyroku SN z dnia 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97, OSNAPiUS 1998, nr 21, poz. 643; wyrok SN z dnia 15 grudnia 1998 r., I CKN 944/97, Prok. i Pr.-wkł. 1999, nr 11-12, poz. 38; wyrok SN z dnia 7 lipca 1999 r., II CKN 417/98, Prok. i Pr.-wkł. 1999, nr 11-12, poz. 35; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 lipca 1999 r., I CKN 415/99, LEX nr 83805; wyrok SN z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662; postanowienie SN z dnia 28 września 1999 r., II CKN 269/99, Prok. i Pr.-wkł. 2000, nr 2, poz. 27; uzasadnienie wyroku SN z dnia 11 października 2000 r., II UKN 33/00, OSNP 2002, nr 10, poz. 251

5 zob. wyrok SA w Białymstoku z dnia 28 lutego 2013 r., I ACa 613/12, LEX nr 1294695

6 zob. wyrok SA w Poznaniu z dnia 30 stycznia 2013 r., I ACa 1172/12, LEX nr 1292720; wyrok SN z dnia 25 marca 1998 r., II CKN 656/97, OSNC 1998, nr 12, poz. 208; uzasadnienie wyroku SN z dnia 2 czerwca 1998 r., II UKN 88/98, OSNP 1999, nr 11, poz. 373; uzasadnienie wyroku SN z dnia 24 czerwca 1998 r., I PKN 194/98, OSNP 1999, nr 13, poz. 425; wyrok SN z dnia 25 czerwca 1998 r., III CKN 384/98, Biul. SN 1998, nr 11, s. 14; wyrok SN z dnia 9 lipca 1998 r., II CKN 657/97, LEX nr 50630; orzeczenie SN z dnia 15 lipca 1998 r., II UKN 126/98, OSNAPiUS 1999, nr 13, poz. 436; uzasadnienie wyroku SN z dnia 9 września 1998 r., II UKN 182/98, OSNAPiUS 1999, nr 17, poz. 556; uzasadnienie wyroku SN z dnia 7 października 1998 r., II UKN 248/98, OSNP 1999, nr 20, poz. 666; wyrok SN z dnia 11 grudnia 1998 r., II CKN 104/98, LEX nr 50663; uzasadnienie wyroku SN z dnia 26 stycznia 2000 r., III CKN 567/98, LEX nr 52772; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 grudnia 2000 r., II CKN 1322/00, LEX nr 51967; uzasadnienie wyroku SN z dnia 14 grudnia 2000 r., I CKN 661/00, LEX nr 52781.

7 por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 5 listopada 1997 r., III CKN 244/97, OSNC 1998, nr 3, poz. 52; uzasadnienie wyroku SN z dnia 27 maja 1998 r., I CKN 701/97, LEX nr 78418; uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia 19 maja 2000 r., III CZP 4/00, OSNC 2000, nr 11, poz. 195; uzasadnienie wyroku SN z dnia 25 lipca 2000 r., III CKN 1034/00, LEX nr 51873; uzasadnienie wyroku SN z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 175/00, OSP 2001, z. 7-8, poz. 116